

POLITIET

Barne – og likestillingsdepartementet
PB 8036 Dep
0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
201101723-2

Dato
16.02.2011

Uttale fra Sogn og Fjordane Politidistrikt i anledning Høringsnotat fra Barne – og likestillingsdepartementet - Om endring av gjeldsordningsloven mv datert 05.12.2011

Høringsfrist 05. mars 2012.

1. Gjeldsforhandling for personer bosatt utenfor Norge

Forslaget innebærer at også personer som bor i utlandet skal kunne søke gjeldsordning. Slike personer er relativt perifer for Sogn og Fjordane politidistrikt. Den økonomiske situasjonen for slike personer vil være vanskelig å kartlegge og kontrollere. Forslaget legger opp til at kun en namsmann i landet (Namsfogden i Oslo ?) skal behandle disse sakene. Det skal likevel påpekes at forslaget synes delvis i konflikt med namsmannens undersøkelsesplikt jfr § 2-2.

Innsyn i og notoritet omkring skyldners økonomi, er en forutsetning for lovens legitimitet.

2. Fellesnordisk anerkjennelse av gjeldsordningssaker

En slik ordning virker praktisk mer håndterbart for namsmannen i forhold til ovennevnte forslag. Sogn og Fjordane Politidistrikt har ikke sterke innvendinger mot dette forslaget.

3. Lokalisering av gjeldsordningssaker hos utpekte namsmenn

Sogn og Fjordane politidistrikt tar utgangspunkt i egen situasjon.

Politidistriktet har i dag 23 geografiske tjenesteenheter. Mange av disse enhetene er små. Det er heller ingen av tjenesteenhetene som kan karakteriseres som store,- sett i nasjonal sammenheng. Som en konsekvens av ressurs- og kompetansesituasjonen for små tjenesteenheter, har politidistriktet organisert seg i 3 selv bærende geografiske driftsenheter. Løsningen med 3 driftsenheter er et resultat av en avveiningen mellom geografi og ressurser. Politidistriktet/fylket har fortsatt mange utfordringer innen kommunikasjon/samferdsel og relativt store avstander. De 3 driftsenhetene står ansvarlig opp mot politimester i forhold til mål og resultat. Gjennom denne ordningen er det en målsetning å få en bedre ressursutnyttelse samt mer og bedre polititjeneste til beste for innbyggerne i politidistriktet. Driftsenhetsleder vurderer driftsenheten under ett ved

planlegging og styring av personalressursene,- både for politistillinger og de sivile stillingene. Det er videre startet prosesser med tanke på sammenslåing av kontor.

For så vidt gjelder gjeldsordningssakene i politidistriktet, er det ikke et mål i seg selv at hver enkelt lokal namsmann personlig skal forestå fullstendig saksbehandling. Som en konsekvens av nevnte organisering, har hver driftsenhet flere namsfullmektiger med gjeldsordning som særlig kompetanseområde. For tiden behandles gjeldsordningssakene i politidistriktet av en kjerne på 7 saksbehandlere (namsfullmektiger). Samtlige av disse saksbehandlere utfører også andre oppgaver i tillegg til gjeldsordning. Det er flere saksbehandlere innenfor hver driftsenhet,- og disse deler samtlige saker for samtlige tjenesteenheter. Organiseringen er fleksibel,- slik at saksbehandlerne tilpasser arbeidssted/møtested alt etter hvor skyldner bor/arbeider og ut fra de til enhver tid disponible saksbehandlerressurser innen driftsenheten. Ved behov kan også lokal namsmann/andre namsfullmektiger utføre/bistå med informasjon eller enkeltoppgaver i saksbehandlingen, som eksempelvis verdsetting av bil eller bolig. Politidistriktets sivilfaglige koordinator ivaretar faglige oppdatering eller rådgiving innen gjeldsordning for hele politidistriktet.

Sogn og Fjordane politidistrikt har oppfattet at organiseringen av gjeldsordningssakene her er i samsvar med praksis i mange (de fleste) av landets øvrige politidistrikt. Vi har ikke oppfattet sterke innvendinger mot denne modellen, så lenge det faglige ansvaret ligger fast og forutsetningene for delegasjonen til aktuell namsfullmektig er klare. Denne praksis er overraskende nok verken nevnt eller kommentert i forslaget.

Forslaget innebærer at det kun skal være en namsmann i hele politidistriktet som skal motta skyldners søknad om gjeldsordning. En slik organisering er ny i forhold til driftsenhetsmodellen som ellers gjelder for Sogn og Fjordane. Det nærmere innhold i forslaget er imidlertid uklart.

Det kan med det nye forslaget tenkes at søknad om gjeldsordning leveres hos lokal namsmann. Det vil være en underlig ordning dersom den innebærer at lokal namsmann skal nekte søknaden fremmet,- fordi den ikke er fremsatt for riktig stedlig namsmann jfr Tvfbli § 5-4 jfr Gol § 7-8.

Forslaget er videre uklart hva angår ”gjeldsordningsnamsmanns” adgang til å delegere arbeidet til en namsfullmektig. Vil ”gjeldsordningsnamsmannen” være avskåret fra å benytte en namsfullmektig som har arbeidssted ved en annen enhet i politidistriktet ? Kan saksbehandlingen fortsatt gjennomføres av en namsfullmektig ved lokalt kontor ? Videre, - er det mulig å tenke seg at ”gjeldsordningsnamsmannen” er en annen enn en av driftsenhetslederne ? Dersom det kun er en av driftsenhetslederne som kan utpekes som ”gjeldsordningsnamsmann”, - hva blir forholdet mellom denne og de øvrige driftsenhetslederne ?

Dersom den praktiske løsning ved det nye forslag er identisk med den organisering Sogn og Fjordane allerede har innført,- hva er det da man vil oppnå med forslaget ? At det formelle ansvaret for gjeldssakene overflyttes fra 23 namsmenn til 1 ? Den eneste logiske alternative løsningen for Sogn og Fjordane måtte i tilfelle være at ansvaret fordeles på hver enkelt av de 3 driftsenhetslederne.

Organiseringen av namsgjøremål utgjør etter dagens lovgivning en logisk og oversiktlig pyramide. Forslaget bryter med dette. Forslaget innebærer iflg pkt 3 at ”gjeldsordningsnamsmannen skal kunne opptre i andre namsmannsdistrikt innenfor

”gjeldsordningsdistriktet”. Vi antar at det vil kreve lovendring også av tvangsloven § 2-3 jfr gol § 7-8 om namsmannens stedlig kompetanse. § 2-3 sonderer ikke mellom gjeldsordningsnamsmann og annen namsmann.

Sogn og Fjordane politidistrikt tilordnes i dag 3 ulike tingretter: Fjordane tingrett i Førde (og Eid), Sogn tingrett i Sogndal og Søre Sunnmøre tingrett i Volda. Etter forslaget jfr pkt 9.3 er det fortsatt tingretten der skyldner bor som skal være kompetent tingrett for gjeldsordningssakene. Argumentet for denne løsningen er at ellers kan ”avstanden mellom bopel og tingrett bli meget stor”. Dette argumentet har imidlertid ikke tilsvarende gjennomslagskraft i forslaget for så vidt gjelder avstanden mellom skyldners bopel og ”gjeldsordningsnamsmannens” kontor. Man kommer da i den paradoksale situasjon at avstanden for skyldneren til tingretten er kortere enn til ”gjeldsordningsnamsmannen”. Tingretten vil således ha bedre lokalkunnskap enn ”gjeldsordningsnamsmannen”.

At tingretten skal forholde seg til ulike namsmenn innen ulike saksområder er en ny og uvant løsning.

Forslaget bryter med prinsippet som ellers gjelder om organisering i selvberende driftsenheter. Kravet om kompetanse og effektivitet gjelder for alle gjøremål i distriktet. Organiseringen av Sogn og Fjordane tar sikte på å avveie disse målsetningene i forhold til geografi og kommunikasjoner på en måte som ivaretar publikum på en tilfredsstillende måte.

Forslaget synes i beste fall å være unødvendig, - i verste fall et tilbakesteg både for etaten og for publikum. Forslaget synes å være i strid med intensjonen bak Ot prp 43 (2003-2004) om en enhetlig organisering av den sivile rettspleie på grunnplanet.

Namsmyndigheten bør være enhetlig organisert uavhengig av arbeidsoppgave.

Sogn og Fjordane politidistrikt støtter ikke forslaget.

4. Standardiserte livsoppholdssatser i gjeldsordningslov og dekningslov

Forslaget tar utgangspunkt i de ulike normsatser som blir benyttet i dag. Hvilket nivå livsoppholdssatsen skal være på, er et utpreget politisk spørsmål. Tidligere har nivået på gjeldsordningssatsen vært knyttet til den politiske diskusjonen om ”fattigdomssatsingen”. Som det fremgår av pkt 4.2.1 er det gitt retningslinjer for gjeldsordningssaker i lovforarbeidene. Grunnlaget for dagens satser i gjeldsordningssaker er således politisk bestemt. For så vidt gjelder satser som benyttes av særnamsmenn i utleggssaker, er disse kun fastsatt administrativt og gjerne ut fra hensynet til statsfinansene.

Det skal også påpekes at det er ulike hensyn som ligger bak ulike normsatser.

Sosialhjelpssatsen regulerer overføringen fra det offentlige til borgerne. Bidragssatser regulerer fordeling mellom foreldre og barn. For gjeldsordning og utlegg er spørsmålet hvor stor andel av skyldners egen inntekter skyldner selv skal beholde i forhold til kreditorene. Særnamsmannens dobbeltrolle både som namsmann og som kreditorrepresentant for staten har påvirket nivået for livsoppholdsnormen i tvangssaker.

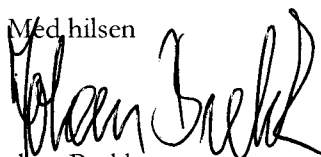
Det er neppe grunnlag for å hevde at gjeldende livsoppholdssatser har negativ innvirkning på dagens kredittmarked.

Til syvende å sist synes det å være Sifo som er best i stand til å levere grunnlagstall for normsatsen.

Innenfor Sogn og Fjordane politidistrikt er det forholdsvis mange gjeldssaker og tvangssaker der skyldner har behov for egen bil. Det er viktig å få fastsatt hvorledes disse kostnadene skal avveies/beregnes i forhold til normsatsen.

Arbeidsgruppen har i pkt 9 diskutert iverksetting og overgangsregler for eventuelt nye og lavere normsatser i gjeldsordningssaker. For etablerte gjeldsordninger er det viktig å ta utgangspunkt i et avtalerettslig perspektiv (selv om et mindretall av gjeldsordninger fastsettes som tvungen gjeldsordning). Fra et avtaleperspektiv synes det fremmed å nedregulere normsatsen for gjeldsordninger vedtatt før forslaget ble kjent. Ingen av aktørene har forventet dette som en aktuell utvikling i gjeldsordningsperioden. Etter at denne muligheten nå er kjent, blir det viktig for namsmannen å informere/drøfte problemstillingen med skyldner før forslaget fremmes. Dersom man tar konsekvensen av at det er skyldner selv som avgjør hvorledes gjeldsordningsforslaget skal utformes, så må skyldner selv ta stilling til den ”tekniske” løsning. Dersom skyldner insisterer på at livsoppholdet ikke skal kunne reguleres ned mens kreditorene krever motsatt løsning, vil det eventuelt blir tingretten som får dette som tema ved behandling av skyldners forslag. Tingretten vil nok neppe avslå skyldners forslag dersom dette er det eneste tvistepunkt,- før det eventuelt er lovfestet overgangsregler som nevnt.16.02.2012.AR

Med hilsen

Johan Brekke
Politimester

Saksbehandler:

Kopi til:

Vedlegg: